

Patvirtintas pažadas

„Abramas parpuolė ant veido, ir Dievas kalbėjo su juo, sakydamas: „Aš sudarau su tavimi sandorą, ir tu būsi daugelio tautų tėvas. Tavo vardas nebebus Abramas, bet tavo vardas bus Abraomas, nes aš padariau tave daugelio tautų tėvu.“

Pradžios 17:3-5

Pradžios knygos įrašai yra labai svarbūs nuoširdžiam Biblijos tyrinėtojiui. Jos puslapiuose yra išdėstyti Dievo plano pagrindai dėl žmogaus išgelbėjimo ir galiausiai visų žemės šeimų palaiminimo. Todėl mums verta atidžiai išnagrinėti šiuos įrašus ir jų suderinamumą su visais Biblijos įrašais. Šiame straipsnyje sutelksime dėmesį į Pradžios knygos šešioliktą, septynioliktą ir aštuonioliktą skyrius.

Šiuose trijuose skyriuose, nagrinėdami Dievo santykius su Abramą, vėliau vadintu Abraomu, svarbu nepamiršti dieviškojo pažado dėl „palikuonio“. Abramas turėjo turėti palikuonį, kuris užimtų svarbią vietą Dievo plane. Kai šis pažadas pirmą kartą buvo duotas patriarchui, jo žmona Saraja, vėliau vadinta Sara, buvo bevaikė. Nepaisant to, jie abu tikėjo Dievo pažadu ir kantriai laukė vaiko gimimo. Tačiau vaiko nebuvo. Pradžios knyga 16:1

Tai buvo ilgas laukimas. Pirmiausia, praėjo laikas nuo pažado davimo iki Abromo tėvo Teracho mirties, prieš pat jiems įžengiant į Kanaano žemę. Dabar

praėjo dar dešimt metų, o vaiko vis dar nebuvo. Saraja, be to, kad buvo nevaisinga, buvo jau gerokai pasenusi, ir jos tikėjimas, kad ji taps pažadėtojo palikuonio motina, ėmė silpnėti. Matyt, ji vis dar tikėjo Dievo planu dėl palikuonio, bet ėmė abejoti, ar tikrai Jo valia, kad ji taptų motina.

Mąstydamą apie tai ir norėdamą, jei įmanoma, bendradarbiauti su Viešpačiu, ji pasiūlė Abramui, kad jos tarnaitė Hagar taptų jo vaiko motina. Pagal šiandieninius krikščioniškus standartus tai galėtų būti laikoma neetišku veiksnu, bet, matyt, tuo metu tai nebuvo laikoma netinkamu. Bet kuriuo atveju, nei Sarai, nei Abromas už tai nebuvo Viešpaties sudrausminti, nors Jis ir nepripažino šio sąjungos vaiko kaip pažadėtojo palikuonio. Pradžios 16:2, 3

Tačiau žmogiškuoju požiūriu Sarajos pasiūlymas nepasirodė esąs patenkinamas šios problemos sprendimas. Sarajai visiškai netikėtai, vos tik Hagar sužinojo, kad ji pagimdys vaiką, ji ėmė niekuoti savo šeiminkę. Tuo metu gebėjimas turėti vaikų buvo labai vertinamas, ir akivaizdu, kad Hagar ėmė jaustis gerokai pranašesnė už Sarają, ir elgėsi atitinkamai. Pradžios knyga 16:4

Saraja apie situaciją pranešė Abramui, sušukdamą: „Tavo kaltė tenka tau“, taip bandydama apkaltinti Abramą dėl šių įvykių posūkio. (Pradžios 16:5). Gana įmanoma, kad Saraja iš pradžių tikėjosi, jog tuo atveju, jei Hagar turės vaiką, ji kažkoku būdu taps jo globėja, o Hagar pasitrauks į šalį, nereikalaudamą motinystės teisių. Tačiau dabar Saraja iš Hagaros elgesio suprato, kad tokio susitarimo vilties nėra, todėl ji suvokė, kad buvo neprotinga siūlyti šį būdą, kaip gauti palikuonį Abramui.

Abramas taip pat suprato, kad reikalai nesiklosto taip, kaip jie tikėjosi, todėl, ištikimas Sarai, leido jai elgtis su Hagar taip, kaip ji manė esant tinkama. Pagal Pradžios knygos 16:6 Sarai elgėsi su Hagar griežtai, tikriausiai padidindama jos pareigas ir užduotis. Kai kurie istorikai teigia, kad pagal tuo metu galiojusius įstatymus būtų buvę neteisėta parduoti Hagar ir taip atsikratyti jos. Galbūt dėl to buvo padidintos jos pareigos, tikintis, kad ji paliks namus ir pabėgs, o būtent taip ji ir padarė.

Dievas įsikiša

Šiuo momentu Viešpats įsikišo į reikalą. Jo angelas, arba pasiuntinys, sutiko Hagarą „prie šaltinio kelyje į Šūrą“. Šūra buvo didžiosios tvirtovės, atskiriančios Egiptą nuo Kanaano, pavadinimas. Akivaizdu, kad Hagara stengėsi grįžti pas savo tautą į Egiptą; tačiau Viešpats įsikišo ir per savo angelą nurodė jai grįžti ir paklusti savo šeimininkei. Pradžios 16:7-9

Tada angelas ištarė nepaprastą pranašystę. „Viešpaties angelas jai tarė: „Aš labai padauginsiu tavo palikuonis, kad jų nebūtų galima suskaičiuoti dėl gausybės. ... Štai, tu esi nėščia ir pagimdysi sūnų, kurį pavadinsi Izmaeliu, nes Viešpats išklausė tavo vargą.“ (Pradžios 16:10, 11) Istorikai, atrodo, visiškai sutaria, kad didelė dalis Artimųjų Rytų arabų šalių gyventojų yra Izmaelio palikuonys.

Hagarą labai sužavėjo Viešpaties angelo apsilankymas. Šulinys, prie kurio angelas ją sutiko, vadinosi Beer-Lachai-Roi, o hebrajų kalba tai reiškia „Gyvojo, kuris mane mato, šulinys“. Hagar, atrodo, suprato, kad Viešpats ją saugojo ir kad, nors ji ir pabėgo nuo Abromo bei Sarajos, ji negalėjo pabėgti

nuo Abromo Dievo. Ji sugrįžo pas savo šeimninę, ir laiku gimė Izmaelis. Pradžios 16:13–16

Ši patirtis buvo pamoka ir Sarai, ir iš tiesų visiems, kurie stengiasi tarnauti Viešpačiui. Tai pamoka, kad nieko nepasieksime, stengdamiesi pabėgti nuo savo išbandymų ar priversti juos pasitraukti nuo mūsų. Sarajos tikėjimo trūkumas atnešė į jos gyvenimą sunkų išbandymą, ir ji manė, kad atsikratys jo, priversdama Hagarą pabėgti. Tačiau Viešpats tą patirtį sugrąžino jai atgal. Tikriausiai ta patirtis sušvelnino ir Hagaros požiūrį. Bet kuriuo atveju, Šventojo Rašto įrašai rodo, kad po to abi moterys gyveno kartu 15–17 metų.

Dievo sandoros patvirtinimas

Praėjo trylika metų, ir Pradžios knygos 17:1 eilutėje skaitome: „Kai Abramui buvo devyniasdešimt devyneri metai, Viešpats pasirodė Abramui ir tarė jam: „Aš esu Visagalis Dievas; vaikščiok mano akivaizdoje ir būk tobulas.“ Dievo teiginys, kad Abromas turėtų būti „tobulas“, tiksliau skambėtų kaip „visiškas arba teisus“. Abromas buvo puolusios ir mirštančios rasės narys, o elgesio tobulumas buvo visiškai už jo galimybių ribų. Vis dėlto jis galėjo būti teisus Viešpaties akivaizdoje. Tai įmanoma visiems Dievo žmonėms, ir Viešpats nepriima nieko mažiau.

Pradžios knygos 17:2–8 eilutėse Dievas pakartojo Abramui anksčiau sudarytą sandorą ir išplėtė kai kurias jos ypatybes. Atsižvelgdamas į vardų reikšmės svarbą dieviškojo plano įgyvendinimui, Viešpats pakeitė Abramo, reiškiančio „išaukštintas tėvas“, vardą į Abraomo, reiškiančio „daugybės tėvas“. Pirminis sandoros pareiškimas užtikrina palaiminimus visoms tautoms per pažadėtą

palikuonį, tačiau šiuose eilutėse Viešpats išplečia šią mintį, pažadėdamas, kad Abraomas bus „daugelio tautų tėvas“, kuris taip bus palaimintas. Terminas „tėvas“ reiškia gyvybės davėją, ir tai buvo Dievo būdas paaiškinti, kad palaiminimas, kurį tautos gaus per Abraomo palikuonį, bus gyvybės palaiminimas.

Apaštalas Paulius cituoja šį pažadą ir nurodo, kad visi, kurie išpažįsta „Abraomo tikėjimą“ Dievo jam duotais pažadais, taip tampa verti būti jo „palikuonimis“ (Romiečiams 4:16–18). Kai kurie iš šių palikuonių bus žemiški, o kai kurie – dangiški, tačiau svarbi tiesa, kurią pabrėžia Paulius, yra ta, kad nebūtina būti Abraomo biologiniu palikuoniu, norint būti jo palikuonių dalimi.

„Iš tavęs išeis karaliai“, – pažadėjo Dievas Abraomui (Pradžios 17:6). Po šimtmečių Izraelio tautos karaliai kilo iš Abraomo giminės. Tačiau pagrindinis šio pažado išsipildymas yra susijęs su dvasiniais Abraomo palikuonimis – Jėzumi, Galva, ir bažnyčia, jo kūnu (; Galatams 3:16, 27–29; Kolosiečiams 1:18). Jėzus bus Karalių Karalius, o jo bažnyčia kartu su juo karaliaus tūkstantį metų. Apreiškimo 5:10; 20:6

Pradžios 17:8 teigiama, kad nors Abraomas tuo metu gyveno Kanaane, jis buvo „svetimas“ arba keliautojas toje žemėje. Abraomas mirė neturėdamas žemės, kurią jam pažadėjo Dievas; nei Izaokas, nei Jokūbas taip pat neturėjo tos žemės. (Hebrajams 11:8-10, 13). Vis dėlto Abraomo žemiškieji palikuonys paveldės tą žemę, kai bus prikelti prisikėlime. Labai svarbu, studijuodami Dievo Žodį, nepamiršti Dievo amžinosios perspektyvos, kad nepatektume į sumaištį ir klaidą, bandydami nustatyti, kaip išsipildo kai kurios Jo pažadai.

Apipjaustymas – Dievo sandoros ženklas

Pradžios knygos 17:10-14 eilutėse Dievo nurodymas Abraomui dėl apipjaustymo buvo pateiktas kaip „sandoros ženklas“ tarp jų. Paulius kalba apie apipjaustymą kaip apie tikėjimo „ženklą“, kurį Abraomas jau parodė Dievui ir jo pažadams, taip pat visiems tiems, kurie eina tais pačiais tikėjimo pėdsakais. Romiečiams 4:11, 12

Naujajame Testamente apipjaustymas naudojamas kaip širdies nuoširdumo ir tikslų tyrumo simbolis. Tai iš esmės ta pati mintis, kuri glūdi Viešpaties žodžiuose Abraomui, kad jis turi būti „teisus“. Nors Abraomo dvasiniai palikuonys nėra raginami atlikti tiesioginį apipjaustymo ritualą, jie yra įspėjami apipjaustyti savo širdis ir atsikratyti visų kūno netroškimų. Paulius rašė: „Apipjaustymas yra širdies, dvasios, o ne raidės; kurio šlovė yra ne iš žmonių, bet iš Dievo.“ „Jūs esate apipjaustyti ne rankų daromu apipjaustymu, nusimetę kūno nuodėmių kūną Kristaus apipjaustymu.“ Romiečiams 2:29; Kolosiečiams 2:11

Tinkama, kad visapusiškos Abraomo sandoros ženklų būtų apipjaustymas. Kai atsižvelgiame į Naujojo Testamento paaiškinimą, ką reiškia apipjaustymas, tai reiškia, kad niekas negaus Abraomo sandoroje pažadėtų palaiminimų, išskyrus tuos, kurie turi širdies ir motyvų tyrumą prieš Viešpatį bei tvirtą tikėjimą Jo pažadais ir Jo įstatymų teisumu.

Sarajos vardo pakeitimas

Grįžtant prie Pradžios knygos 17 skyrius, 15 ir 16 eilutėse Viešpats atskleidžia Abraomui, kad Sarajos vardas turi būti pakeistas į Sarą – reiškiantį „kilmingą moterį“, nes ji turėjo tapti karalių motina. Apaštalas

Paulius paaiškina, kodėl Viešpats laiko Sarą karalių motina, teigdamas, kad taip yra todėl, jog ji simbolizuoja sandorą, pagal kurią vystosi Abraomo dvasinis palikuonis. Taigi Sara yra tų pačių karalių motina, kurių simbolinis tėvas yra Abraomas. Tai yra karaliai, kuriuos Paulius vadina „pažadų vaikais“, kurie turi karaliauti tūkstantį metų visų žemės šeimų palaiminimui. Galatams 4:22-31

Izaokas – pažadas

Abraomas labai tikėjo Dievo pažadais, bet tai nebuvo tobulas tikėjimas. Kartais jis susvyravo, ir vienas iš tų kartų užrašytas Pradžios knygos 17:17,18. Nepaisant Saros nevaisingumo, Abraomas turėjo tikėjimą tikėti, kai Dievas pirmą kartą jam pažadėjo, kad ji pagimdys jam sūnų, nes tuomet ji buvo daug jaunesnė. Dabar, tačiau, be jos nevaisingumo, ji buvo devyniasdešimties metų. Kai Viešpats šį kartą jam pasakė, kad Sara pagimdys sūnų, Abraomas „nukrito ant veido ir juokėsi“.

Ši ištrauka rodo, kad savo širdyje Abraomas abejojo, ar toks dalykas gali įvykti, ir pakilęs nuo žemės jis maldavo Viešpatį: „O, kad Izmaelis gyventų tavo akivaizdoje!“ Atrodo, kad šios maldos mintis buvo, jog Izmaelis taptų pažadėtojo palikuonimi. Dievas užtikrino Abraomą, kad Izmaelis gyvens ir taps didžios tautos tėvu; tačiau kalbant apie pažadėtą palikuonį, Sara turėjo pagimdyti vaiką, kurio vardas bus Izaokas, ir jis bus pažadėtosios sandoros paveldėtojas. Pradžios 17:18-21

Izaokas turėjo gimti „kitąmet šiuo laiku“, sakoma 21 eilutėje. Tai buvo laikui skirta pranašystė, turinti didelę reikšmę Abraomui. Jis daugelį ilgų metų laukė, kol Dievas išpildys savo pažadą dėl

palikuonio, tačiau per visą tą laiką iki šiol nebuvo duota jokių užuominų, kiek laiko dar reikės laukti. Dievas taip pat išbandė daugumos savo tautos tikėjimą šiuo pačiu laukimo būdu. Mokiniai po Jėzaus prisikėlimo paklausė: „Ar dabar atkursi karalystę Izraeliui?“ Jėzus atsakė: „Ne jums žinoti laikus ar valandas, kurias Tėvas nustatė savo valdžioje.“
Apaštalų darbai 1:6,7

Dažnai, kai artėja laikas, kai turi įvykti laukiami įvykiai, Viešpats savo tarnams atskleidžia paslaptį. Nojus ilgus metus dirbo statydamas arką, tikriausiai neturėdamas aiškios minties, kada ateis potvynis, bet galiausiai Viešpats pasakė: „Po septynių dienų aš leisiu lietų lyti ant žemės.“ (Pradžios 7:4). Taigi dabar Viešpats Abraomui pasakė: „Kitų metų šiuo nustatytu laiku.“ Atsižvelgdamas į tai, ką Abraomas širdyje galvojo apie tai, kad Sara vargu ar jam pagimdys sūnų, galbūt Viešpats jam suteikė šią aiškią informaciją kaip priemonę jo tikėjimui sustiprinti.

Pradžios knygos 17 skyriaus pabaigos eilutėse užrašyta, kad Abraomas greitai pakluso Viešpaties nurodymams dėl apipjaustymo, „sandoros ženkle“. „Tą pačią dieną“, kaip rašoma pasakojime, jis ėmėsi apipjaustyti visus savo namų vyrus, įskaitant save ir savo sūnų Izmaelį. (Pradžios 17:23-27). Šventajame Rašte yra daug įrodymų, kad Viešpats vertina greitą paklusimą. Abraomo atveju jo greitumas taip pat rodo, kad jo tikėjimas Dievo pažadu dėl Saros buvo atkurtas ir kad jis norėjo įvykdyti kiekvieną detalę, susijusią su jo dalimi sandoroje.

Dievas pasirodo Abraomui

Mamre buvo amoritas, kuris anksčiau prisijungė prie Abraomo, kai šis išgelbėjo savo sūnėną Lotą (Pradžios 14:13). Pradžios 18:1 išraiška „Mamre lygumos“ akivaizdžiai reiškia lygumas, kurios priklausė Mamre, nes Abraomas buvo tik atvykėlis toje žemėje. Tačiau, matyt, jis draugiškai bendravo su daugeliu kanaaniečių, pavyzdžiui, su Mamre ir kitais.

Tekste teigiama, kad „Viešpats pasirodė“ Abraomui, tačiau vėliau paaiškėja, kad šis pasirodymas buvo „trijų vyrų“, kurie tarnavo kaip Viešpaties pasiuntiniai, apsilankymas. „“ (Pradžios 18:2). Toks išsireiškimo būdas Biblijoje naudojamas gana dažnai, kai kalbama apie Viešpaties santykius su žmonėmis. Nė vienas žmogus negalėjo pamatyti Dievo ir likti gyvas. (Išėjimo 33:20). Tačiau, kai Jis siunčia savo pasiuntinius, Jis tikisi, kad tie, kuriuos jie aplanko, elgsis su jais pagarbiai ir atsižvelgs į jų perduodamą žinią.

Šie „trys vyrai“, apsilankę pas Abraomą, buvo angelai, t. y. dvasinės būtybės, kurios materializavosi, kad galėtų laisvai bendrauti su patriarchu. Naujajame Testamente apaštalas Paulius taip juos vadina ir netiesiogiai nurodo Abraomo svetingumą kaip pavyzdį, vertą sekimo. „Nepamirškite svetingumo svetimšaliams, nes taip kai kurie, to nežinodami, priėmė angelus.“ Hebrajams 13:2

Abraomo svetingumas

Norint suprasti Abraomo didžiulį norą, kad jo netikėti svečiai jaustųsi kaip namuose, reikia įsivaizduoti save jo vietoje. Jis negyveno prie judrios miesto

gatvės, kuria kasdien praeidavo tūkstančiai žmonių. Priešingai, jis gyveno „lygumose“ ir palapinėje. Gana įmanoma, kad praeidavo dienos, kai pro jo palapinę nepraeidavo nė vienas nepažįstamasis. Čia buvo trys vyrai, ir viskas rodė, kad jie buvo labai svarbūs žmonės.

Kaip matė Abraomas, tai turėjo būti ypatingas įvykis, ir jis norėjo iš jo išspausti kuo daugiau. Pats Abraomas buvo svarbus žmogus toje pasaulio dalyje ir buvo įpratęs duoti nurodymus, kai norėdavo, kad kas nors būtų padaryta. Jis davė nurodymus Sarai (), kad ji padėtų paruošti valgį šiems išskirtiniams svečiams. Tas pats pasakytina ir apie jaunuolį, kuriam jis nurodė paskersti jauniklį ir paruošti jį valgymui. Pradžios 18:6,7

Abraomas parodė tam tikrą susijaudinimą dėl trijų vyrų apsilankymo, nes pasakojime rašoma, kad jis „nubėgo prie bandos“ ir pats išsirinko veršį, apie kurį žinojo, kad jis bus minkštas ir tinkamas valgyti. Viešpaties apsilankymai per jo įgaliotus pasiuntinius Abraomui nebuvo naujiena. Nors apaštalas Paulius aiškina, kad jis „nesuvokdamas priėmė angelus“, visai įmanoma, kad jis šiuos tris vyrus suvokė kaip kažką daugiau nei jie atskleidė. Bet kuriuo atveju, jis pasirodė esąs malonus ir svetingas šeimininkas, o Sara, atrodo, noriai jam padėjo.

Žinia Sarai

Abraomas stovėjo, kol jo svečiai valgė, taip prisiimdamas tarno vaidmenį (Pradžios 18:8). Valgydami trys vyrai teiravosi apie Saros buvimo vietą. Nors Sara padėjo ruošti valgį, iki šio momento ji akivaizdžiai laikėsi nuošalyje. Tada šių svečių atstovas tarė Abraomui: „Aš tikrai sugrįšiu pas tave

maždaug šiuo metu kitais metais, ir tavo žmona Sara turės sūnų.“ Pradžios 18:10

Akivaizdu, kad palapinė buvo netoli nuo vietos, kur vyrai valgė, nes Sara išgirdo šį pranešimą ir „pasijuokė savyje“, arba, kaip mes sakytume, „pasijuokė sau“. Tačiau angelas žinojo, kad ji juokėsi, ir kai jis vėliau apie tai užsiminė, Sara tai neigė, bet angelas pasakė: „Ne, tu juokeisi.“ Pradžios 18:12-15

„Ar yra kas nors per sunku Viešpačiui?“ Tai yra praktinė pamoka mums iš šio pasakojimo. Tai yra labai svarbu, atsižvelgiant į Dievo plano įgyvendinimą. Galbūt viena iš priežasčių, kodėl Viešpats leido Abraomui ir Sarai taip pasenti prieš gimstant Izaokui, buvo būtent tam, kad parodytų, jog būtent Jis, o ne jie, yra atsakingas už visų savo pažadų išpildymą.

Šiandieninė bažnyčia, kaip ir praėjusiais amžiais, klaidingai įsivaizdavo, kad Dievo tikslų įgyvendinimas žemėje priklauso nuo žmogaus pastangų. Visi turėtume džiaugtis, kad taip nėra ir kad Jo planas palaiminti visas žemės šeimas per Abraomo palikuonis tikrai bus įvykdytas. Tai tikra, nepaisant visų aplinkybių, kurios atrodo priešingos. Tai yra „viltis, kurią turime kaip sielos inkaro, tvirta ir patikima“. Hebrajams 6:19

Dievas išbando Abraomą

Viešpats įtraukia savo tarnus į pasitikėjimą reikalais, susijusiais su jais ir tais, kuriais jie ypač domisi. Apskritai tariant, tiesos apšviesti Dievo žmonės turėtų domėtis visa žmonija. Jie turėtų turėti Abraomo dvasią ir rodyti entuziazmą Dievo planui –

planui, kad per Abraomo palikuonis bus palaimintos visos žemės giminės.

Viešpats nusprendė sunaikinti Sodomą dėl didžiulio šio miesto nedorybingumo. Tačiau Jis pasinaudojo šia proga, kad išbandytų Abraomo susidomėjimą miesto gyventojais, ypač jo rūpestį savo giminaičiais – Lotu ir jo šeima, kurie ten gyveno. „Ar turėčiau paslėpti savo planą nuo Abraomo?“ – paklausė Viešpats. „Juk Abraomas tikrai taps didele ir galinga tauta, ir per jį bus palaimintos visos žemės tautos.“ Pradžios 18:17, 18

Šiame fragmente pateikiamas įdomus pavyzdys, kaip Dievas atsižvelgia į savo tarnų protinius apribojimus, kad jie galėtų suprasti jo požiūrį. Perfrazuojant Dievo žodžius Abraomui, tai reiškia, kad jis buvo girdėjęs pranešimą, jog Sodomos ir Gomoros gyventojai yra labai nedori, todėl jis nusileido ištirti. Jei jie būtų tokie nedori, kaip nurodė pranešimas, jis tikrai juos sunaikintų. Iš tiesų, žinoma, visatos Kūrėjas ir dangaus bei žemės Dievas neturėjo asmeniškai apsilankyti žemėje, kad gautų reikiamą informaciją. Tai buvo tiesiog jo būdas kalbėti Abraomo supratimo lygiu.

Abraomas užtaria

Abraomas akivaizdžiai suprato, kad Viešpats ketino sunaikinti Sodomą ir Gomorą. Jis nuoširdžiai prašė Viešpaties išgelbėti miestą, ypač jei ten pasirodytų esant bent keletą teisusių sielų. Abraomas iš pradžių paklausė, ar miestas bus išgelbėtas, jei bus rasta penkiasdešimt teisusių sielų. Kai jis toliau mažino skaičių, galbūt jis turėjo galvoje Lotą ir jo šeimą. Pradžios 18:23–32

Viešpats parodė tiek savo kantrybę Abraomui, tiek norą parodyti gailestingumą, patenkindamas jo prašymą, netgi kai jis vis mažino skaičių. Kaip paaiškėjo, nebuvo netgi reikiamų dešimties teisiųjų, todėl miestai buvo sunaikinti. Pradžios 19:24, 25

Tai kelia svarbų klausimą, atsižvelgiant į Dievo pažadą palaiminti visas žemės tautas. Jėzus nurodo, kad nebuvo imtasi jokių pastangų, kad Sodoma ir Gomora atgailautų. Jei tokios pastangos būtų buvusios, paaiškino Jėzus, jos būtų išlikusios ir nebūtų buvusios sunaikintos (Mato 11:23, 24). Tačiau svarbiausia, kad Jėzus taip pat paaiškino, jog karalystės teismo dienos laikotarpiu jiems bus suteikta galimybė atgailauti, pakeisti savo elgesį ir įgyti gyvenimą. Taigi matome aiškų pavyzdį, kad, kaip ir likęs pasaulis, jie bus prisiminti, laikantis pažado, duoto Abraomui, kad per jo palikuonis bus palaimintos visos žemės giminės. Kaip mes laukiame greito šio ir visų Dievo pažadų jo žmogiškajai kūrinijai išsipildymo!